

Одбор за стандардизацију српског језика поводом „Нацрта закона о употреби српског језика у јавном животу и заштити и очувању ћириличног писма“, који је предат на усвајање у Републици Србији и Републици Српској, одржао је састанак 30. августа 2021. године. Тим поводом Одбор је донео следеће

Саопштење

Одбор за стандардизацију српског језика, стручно тело које су све научне и наставно-научне институције у Републици Србији, Републици Српској и Републици Црној Гори у чијем је делокругу рада проучавање српског језика основале између осталог и са задатком да се брине о статусу српског језика и писма на српском језичком и националном простору и са државним органима осмишљава и спроводи језичку политику – изражава задовољство и сматра да је добра вест израда „Нацрта закона о употреби српског језика у јавном животу и заштити и очувању ћириличног писма“ у Републици Србији и Републици Српској, јер се њиме први пут у српском народу законски регулише и штити српски језик и његово ћирилично писмо. Закон о језику и писму служи да ову материју правно уреди, да дâ оквире за језичко понашање државних органа, свих институција и грађана.

Одбор сматра да је логично и врло значајно да се у Републици Србији и Републици Српској донесе јединствен закон о очувању и заштити српског језика и ћирилице, будући да је у питању исти народ, са истим језиком и писмом као основним идентитетским обележјима. Овим законом и Повеља о српском културном простору, коју су потписала ресорна министарства у Сремским Карловцима марта 2019. године, почиње да добија свој пуни смисао.

Непостојање закона о српском језику и ћирилици, посебно у новонасталим околностима, један је од основних узорка урушавања његовог статуса у свим сферама њихове употребе. У Републици Србији после више од 15 година закон о језику и писму усаглашава се са уставним језичким решењем. На потребу доношења оваквог закона, којим се правно регулише српска језичка ситуација у обема републикама, одавно указује Одбор за

стандардизацију српског језика, с чиме је све више сагласна и широка културна јавност.

Колико и у Србији, толико је важно усвајање овог закона и у Републици Српској. Овај закон односи се само на српски народ и на употребу језика и писма у српском народу. Њиме се ни на који начин не угрожава статус језика и писама друга два конститутивна народа. Устав Републике Српске помиње три језика и два писма, али писма не везује ни за један језик. Природно је да се законом регулише и обезбеђује употреба ћирилице, јер је она не само традиционално српско писмо него и једна од основних српских идентитетских карактеристика.

Усвајањем овога закона Срби се не одричу српске баштине која је стварана на латиничким писмима – раније у стваралаштву претежно Срба католика, а у двадесетом веку и у стваралаштву на целокупном српском језичком и националном простору. Напротив, циљ мора бити да држава и позване научне и културне институције трајно воде бригу и о том, за Србе значајном, делу наше писане баштине.

Иако се писци овог нацрта закона нису консултовали са Одбором, очигледно је да је њему као предлогак послужио „Предлог измена и допуна закона о службеној употреби језика и писама“, који је сачињен у Министарству културе и информисања Републике Србије 2017. године. У његовој изради активно су учествовали представници Одбора, с којим је ово министарство потписало и „Протокол о сарадњи“ 2018. године. Одбор је имао увид у садржај нацрта закона и констатовао да је он као нацрт добар, да су многа решења идентична или врло слична онима из предлога измена и допуна закона о службеној употреби језика и писама урађеног 2017. и сматра да, уз извесна побољшања, може бити не само прихватљиво него и „спасоносно“ решење за данашњи тежак положај српског језика и ћирилице. Пошто је планирано да се закон у скупштинама двеју република усвоји 15. септембра, а сматрајући да су извесна побољшања неопходна, Одбор је направио предлог допуна закона, који је послао председнику Републике Србије г. Александру Вучићу, српском члану Предсједништва БиХ г. Милораду Додику, министру за културу и информисање Републике Србије, Маји Гојковић, и министру просвјете и културе Републике Српске г.

Наталији Тривић, с добром вером да ће допуне допринети да коначни текст закона буде што бољи и правно утемељенији, на добробит целог српског народа.

Одбор за стандардизацију српског језика се више неће оглашавати и давати изјаве новинарима до 15. септембра како ни на који начин не би ометао државне органе да на најбољи начин заврше овај врло важан национални посао.

Одбор за стандардизацију српског језика